

PIRTIN VIESTI

N:o 2/2009

Nurmeksen evankelisen opiston ystävät ry:n jäsenlehti

Piispa Matti Sihvosen saarna Nurmeksen evankelisen opiston ystävät ry:n 70-vuotisjuhlamessussa 1.11.2009. Evankeliumi Matteuksen mukaan 5:13-16.

”Maan suola. Maailman valo.”

Näillä sanoilla Jeesus kuulutti maailmanlaajan liikkeen alkamista. Se oli huudettava kaikkien kuuluville, sen oli määrä muuttaa maailmaa. Ei ollut kyse ideologialta, jota tuli kehittää, vaan tullesta, jonka piti sytyttää ja sytyttää. Hän, joka asetti oppilaansa suolaksi ja valoksi sanoi: ”Tulla minä olen tullut tuomaan maan päälle - ja kuinka toivonkaan, että se jo olisi syttynyt.”

Hänen ympärillään oli vain joukko vähäpätöisiä ihmisiä, monet lukutaidottomia ja vailla mitään asemaa yhteiskunnassa. Mutta tästä kaikesta huolimatta: ”Te olette maailman valo”. Heiltä ei edellytetä maksimipisteitä hyveissä ja näyttöjä tehokkuudessa. He eivät valmista suolaa eivätkä synnytä valoa saatikka rakenna kaupunkia korkealle vuorelle. He vain ovat valoa ja suolaa, kun vievät eteenpäin sanomaa siitä, että Jumala on tullut ihmistä lähelle. Heidän sanomansa vastaanottaminen ei riipu Jeesuksen oppilaiden erinomaisuudesta. Sanoma otetaan vastaan, jos sanoman kuljettajat ovat uskottavia, jos sanat ovat sopusoinnussa heidän tekojensa ja elämänsä kanssa.

Mutta meistä tänään on kyse. Meille, tämän päivän Jeesuksen kuulijoille, sanotaan: ”Te olette maan suola, te olette maailman valo.” Tämä valo ei ole mitään muuta kuin maailman näkemistä uudella tavalla, maailman näkemistä uskossa Jumalaan. On näet niin, että maailma näyttää meille erilaisena riippuen siitä, uskommeko Jumalaan vai emme. Se ei tarkoita, että meidän pitäisi olla jotenkin erilaisia, erottaa muista ihmisistä ulkonaisien olemuksesta tai elintapojen osalta. Ajatellaamme Jeesusta itseään! Hän oli Jumalan Poika, mutta ei kansansa keskellä niin kuin hänen lähimmäisensäkin. Hän kulkui samantapaisessa ihokkaassa ja sandaaleissa kuin kaikki toisetkin. Hän meni sapaattina synagogaan niin kuin muutkin juutalaiset. Hän istui aterialla ihmisten kodeissa ja nautti heidän tarjouksestaan. Ja kuitenkin hän oli Valo suurella kirjaimella. Siellä missä ihmiset erottivat sairaat yhteiskunnan ulkopuolelta, hän oli heidän kanssaan, auttoi ja paransi. Missä mielestään onnistuneet ja erinomaiset kansalaiset halveksivat samarialaisia tai vieroksuivat syntisiä, siellä Jeesus otti juuri tällaiset yhteyteensä. Hän osoitti kaikille, että tärkeintä elämässä on Jumalan tahto, Jumalan rakkauden toteuttaminen. Sen mukaan Jeesus itse myös toimi. Siinä kaikki saattoivat nähdä valon, joka oli tullut maailmaan. Toiset ihastuivat ja kiittivät Jumalaa. Toiset taas vihastuivat ja päättivät tappa hänet, sammuttaa maailman valon.

Se valo, jota meidän on pantu näyttämään, ei ole valonheittimien suuntaamista taivaalle. Se ei ole ilotulitusraketteja, joiden loistoa voidaan hetken ihastella, mutta kauneimmatkin niistä sammuvat pian, ja sen jälkeen tulee pimeys. Se valo, josta Jeesus puhuu, on valon suuntaamista tielle, jota ihmiset vaeltavat, kulkevat yhdessä toisten kanssa. Välistä näyttää valo meiltä itseltämmekin katoavan, mutta jollakin tavalla tie siitä huolimatta löytyy. Kun lapsena jouduin kulkemaan syksyn sypeissä yössä polkua pitkin, muistan, että epävarmuuden hiipessä sydämeen katsoin yöspäin. Korkeiden puiden latvojen välistä näki kuitenkin taivaasta kohti katsoessaan linjan, joka antoi suunnan vaikka mitään muuta ei nähnyt.

Meille kaikille on kristittyinä selvää, että tuo suunta löytyy Jumalan sanasta. Sinne pitää kohdistaa katseensa, kun kaikki muuten on pimeää. Sen varassa on uskallettava kutsua toisiakin mukaan. Elämän arkipäivässä ei kuitenkaan ole kyse vain sanoista. Valo heijastuu myös muualta. Sen Jeesus sanoi vuorisaarnaassaan: ”Näin loistakoon teidänkin valonne ihmisille, jotta he näkisivät teidän hyvät tekonne ja ylistäisivät Isääne, joka on taivaassa.”

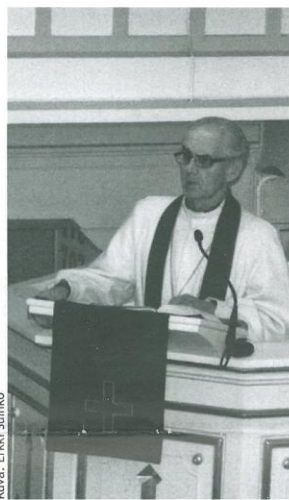
Mitä siis tänään on tehtävä, jotta valo näkyisi? Olennaisinta on tietenkin rakkaus. Ilman rakkautta emme saa mitään aikaan, mitään vaikuttavaa tai pysyvää. Elämme todeksi rakkautta, siitä riippuu myös Nurmeksen seurakunnan elämä ja tulevaisuus, samoin koko Suomen Luterilaisen kirkon elämä ja tulevaisuus. Ellemme ole tässä kovassa maailmassa heikkojen lähimmäistemme puolella, valomme on näennäisvalo, ja akku on kohta tyhjä. Ellemme muista vanhuksimme ja pidä heistä huolta, vaan jätämme heidät vain yhteiskunnan hoitettaviksi, emme ole oikeita valon kuljettajia.

Toinen asia, joka meillä valon lapsilla tulee olla mukana, on, että pidämme kiinni elämän perusarvoista emmekä väsy muistuttamasta niistä. Sellaisia ovat totuudellisuus ja rehellisyys, avioliiton pitämisen pyhästä ja toisen ihmisen kunnioittaminen. On muistettava, ettei tieteellisen tekniikan maailma kaikkein keksintöineenkään riitä, eikä kuluttaminen tee autuaaksi. Elintasolla ja hyvinvoinnin kasvulla on rajansa. Maailman voimavarojen käytöllä on rajansa. Ilmaston saastuminen on todellinen uhka koko elämälle. Yhtä suuri uhka on myös ihmisen sielun saastuttaminen, joka meidän länsimaaisessa elämäntavassamme näyttää yhä vain tulevan avoimemmaksi. Viihteen, seksin ja väkivallan maailmaa emme saa ihannoitua emmekä pitää luonnollisena. Elämän päämäärä ei ole nautiskelu vaan itsensä paneminen likoon lähimmäistensä ja kaikkien lähimmäistensä puolesta. Siitä suunnalta löytyy elämän mieli ja tarkoitus.

Kolmanneksi meidän on valon lapsina avattava suomme ja sydämemme kiitokseen. Kiitos antaa uudet silmälasit koko maailman hahmottamiseen. Ihmisen perussynty on kiittämättömyys. Siitä kaikki muukin lankeemus aikanaan lähti ja lähtee yhä tänään. Kun ihminen ei paratiisissa kiittänyt Jumalaansa vaan alkoi epäillä hänen käskyjään, hän lankei. Kun hän ei kiittänyt, hän alkoi syyttää toista ihmistä ja Jumalaa. Paratiisista portit suljettiin ja ihminen sai kannettavakseen elämän vaivan ja kärsimyksen.

Paratiisiin ei tässä maailmassa ole paluuta. Synnin käärme väijyy kaikkialla ja myrkyttää ihmisten elämää. Me hyvinvoivat ihmiset sairastamme kiittämättömyyden tautia. Tämä tauti on salakavala kuin syöpä. Kuitenkin siellä, missä havahdutaan kiittämään Jumalaa, nähdään lukemattomat elämän eri puolet uudessa valossa. Kiittämättömyys vie elämästä ilon, kierouttaa ihmissuhteet ja tekee ihmisestä katkeran ja yksinäisen. Kiittämätön ihminen alkaa eristäytyä toisista ja näkee vikoja kaikissa muissa mutta ei itsessään.

Onhan elämässä tuki tilanteita, jolloin on vaikeaa kiittää. Ajatteleminen esimerkiksi kroonisia sairauksia, pitkään jatkunutta työttömyyttä ja monia muita vastoinkäymisiä. Kaikesta huolimatta tarvitsemme tässä maassa

Kuva: Eriki Sulhko

nyt juuri kiittolisuuden asennetta. Juuri se voisi luoda yhteishenkeä ja kestävyyttä vaikeankin ajan keskellä. Veteraanimme sen kyllä tietävät. Kiittolisuus kasvaa ankarissa olosuhteissa sellaisesta maaperästä, jota ruokkii uhrattuminen ja yhteisvastuu. Kiitos syntyy siitä, että kaiken menetyksen keskelläkin huomaa sen hyvän, mitä on ollut ja mitä on vielä jäljellä. Se ei tarkoita, että kiellämme pahan todellisuuden. Kiittolisuus syntyy siitä, että valitellun ja syytellyn sijasta kiinnitämme huomion hyvään.

Silmien avautuminen näkemään kiitoksen aiheita syntyy ennen muuta siitä hyvästä, mitä Jumala antaa meille. Usko Jumalan hyvyteen ja rakkauteen antaa uudet silmät. Niin kuin näön heikentyessä mennään lääkäriin ja saadaan lähete kaihielikkaukseen. Moni teistäkin on havainnut, miten suuremmoista on kun taas näkee kunnolla

Jumala on tullut ihmisten lähelle. Hän on antanut meille Kristuksessa pelastuksen. Hän on uhrannut henkensä, jotta mikään ei estäisi meitä pääsemästä jälleen Jumalan lapsiksi. Kristus on poistanut aidan, särkenyt sen palasiksi kuin Berliinin muurin. Synnit on annettu anteeksi. Kaikki entinen on unohdettu. Eikö meillä ole syytä kiitokseen!

Ilosta ja kiittolisuudesta oli kysymys myös Nurmeksen evankelisen opiston ystävien yhdistyksen perustamisessa seitsemän vuosikymmentä sitten. Ennen muuta Pohjois-Karjalan ja Kainuun kristityt halusivat antaa uhrinsa opiston hyväksi. He näkivät, että heidän nuorensa tarvitsivat yhteistä pohjaa, kestävä perustusta elämälleen. Nurmeksen opisto on yhdessä seurakunnan kanssa ollut majakka, joka on omalta osaltaan pitänyt yllä valoa tämän elämän myrskyaalokossa ja karioissa sellaaiville purjehtijoille. Tämän lyhdyn valon täytyy tavalla tai toisella jatkua edelleen, vaikka opistoa ei enää ole. Ja varmasti se jatkuu, koska Sana pysyy, risti seisoo ja armo riittää. Siinä meidän valomme myös tänään.

Kiitos!
Nurmeksen evankelisen opiston ystävät ry kiittää Anu Vanaksen suunnitteleman uuden Immanuel-joulukortin välityksellä 70-vuotisjuhlaan osallistuneita sekä Haikola-hanketta eri tavoin tukeneita!

Tervetuloa!
Immanuel-joulu-draama esitetään jo 21. kerran Nurmeksen kirkkopuistossa aaton-aattona 23.12.2009 klo 18.

Siunattua joulujuhlaa kaikille Pirtin Viestin lukijoille!

ARMOSSA MEIDÄT MUISTETAAN

**Runo Nurmeksen
evangelisen opiston ystävät
ry:n 70-vuotisjuhlaan**

*Yhä minussa ne päivät,
kuljen niissä nuorin aroin askelin.
Nousen Kohtavaaran kauniin polun,
hengitän metsän vihreää aamua
ja ylhäällä maisema ottaa avaraan syyliin,
järvi katsoo syvänä sieluun kuin kysyisi
nimeäni.
Olen nuori, etsin ja epärään:
kuka minä olen, tiedätkö?
Mutta Jumala tuntee minut, Jumala on
ja vaaran koivu kuiskaa iloisesti hänen
nimeään.
Se on Isän nimi.*

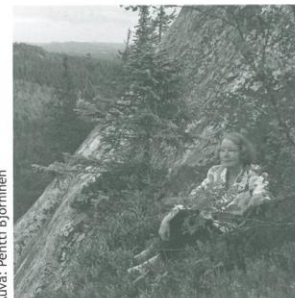
*Siinä nimessä olemme tulleet,
siinä meille annetaan tämä päivä
kuin ristin merkillä siunattu leipä.
Tuntemme sen lämmön, kodin tuoksun.
Hyvät muistot tulevat lähelle, löytävät
meidät
kuin perhonen istuisi kädelle ja avaisi
siipensä:
katso tämä kuva, lue tämä kirjoitus,
näe nämä kasvat, niiden valo.
Muista mitä sait.*

*Me muistamme. Jumala on
ja hän on enemmän kuin ymmärrämme,
enemmän kuin elämä alusta tähän päi-
vään.
Me saimme hänen sanansa ja rakkautensa,
ristin kirkkauden ja kasteen puhtaan
lahjan,
lunastettuina laulamme armosta
jossa meidät joka päivä muistetaan.
Mikä toinen laulu meitä niin paljon loh-
duttaisi?
Sillä elämä tuo syyliin monta ikävää,
perhosen siivet tummuvat,
sydän kasvattaa kivun sanat
ja kaipaus etsii kasvoja joita ei enää ole.
Vieläkö löydän niiden ilon?
Saammeko tulla yhteen?*

*Taas nousen tutun polun,
näen pisaroiden kimaltavan puiden neu-
lasissa
ja tunnen että toivo on.
Se annetaan matkasauvaksi elämän yllät-
tävällä tiellä,
auringon säteenä
kun näköala peittyi epäilyksen uvsaan.
Uupumuksen hetkellä
voi tuntea polunvarren vanamon tuoksun,
kuunnella mustarastaan suloista huilua
ja ottaa vastaan ilon.
Saa muistaa kodin jonne ollaan matkalla.
Saa istua hiljaisuuden penkille
ja kääntää kasvat kohti valmista rauhaa.
Jumala on luvannut.*

*Lupaus kantaa syvän veden yli
rannalle, uuteen luottamuksen aamuun.
Sen valossa ovat yhtä
mennyt ja tuleva ja tämä päivä,
Jumalan armosta kaunis.*

Eeva Tikka

Kuva: Pentti Björninen

Nurmeksessa, Kohtavaarassa 2.12.2009

Hyvää kuuluu Kohtavaaraan II

Päivälleen vuosi sitten tällä palstalla oli järjestysnumeroa lukuun ottamatta -tämälleen sama otsikko. Mitä se kertoo nyt?

Ensinnäkin sen, että saimme 1.11.2009 viettää opistolla yhdistyksen todella hienon 70-vuotisjuhlan. Se alkoi jo pyhäinpäivän iltana kirkkoherra Andrei Verikovin toimittamalla ehtoopalveluksella Nurmeksen ortodoksisessa kirkossa ja jatkui uskonpuhdistuksen päivän juhlamessulla Nurmeksen luterilaisessa kirkossa. Siellä saarnasi piispa Matti Sihvonen, ja Kainuun SLEY-kuoro Päivi Rimpiläisen johdolla avusti musiikissa. Kuittisen Irma oli valmistanut opistolla maukkaan lounaan, jonka jälkeen alkoi päiväjuhla.

Juhlapuheen piti tekniikan ja kauppatieteiden tohtori Tarja Cronberg. Riitta Tiensuu esitti Eeva Tikin kirjoittaman juhlarunon. ”Opisto elämässäni” -teemasta kertoivat Hanna Urjanheimo, Maila Mustonen ja Taina Tanskanen; Cristy Holton-Jerolta kerrottiin terveiset. Kaupunginjohtaja Pertti Vainionpää toi kaupungin ja kirkkoherra Raimo

Kempainen seurakunnan tervehdyksen. Siionin Kannelta laulettiin ja muusta musiikista vastasivat Maria Verikov upeilla Maria-esityksillään, joita Juha Ojanen säesti, Kainuun SLEY-kuoro ja Heikki Karjalainen, joka soitti toveriliittolaisen Eero Moilasan pianosävellyksen.

Väkeä oli salin täydeltä, ”kuin ennen vanhaan”, yksi ja toinen totesi. Monen talkoolaisen työpanos oli juhlaa rakentamassa. Siitä lämmin kiitos kaikille! Kiitos myös Haikola-hankkeen tukijoille! Kaikki juhlasta aiheutuneet kulut saatiin katetuiksi, ja pirtin entisöintiin karttui lähes 4.500 euroa, jotka käytetään lyhentämättöminä korjaushankkeen seuraavaan vaiheeseen.

Vaikka 70-vuotisjuhlassa vietettiin samalla nurmekselaisen evankelisen kansanopistotyön päättäjäisiä, mieli oli kiitollinen. Saihan opisto toimia vuodet 1942-2005, siis lähes kansaneläkeikään! Se työ ei häviä minnekään vaan pysyy. Myöskään Lipinlahden evankelisuus ei kuole pois kansanopistotoiminnan mukana, vaan se jatkuu Haikolan

uudelleen käyttöön otettavassa pirtissä toveripäivinä, seuroina, laulutuki-oina, raamatuntutunteina ja -kursseina, pyhäkouluina, leireinä, seminaareina, juhannusjuhliina, runopolkuina, karjalaisen kulttuurin kursseina ja Nurmeksen Nuoren Musiikin konserteina.

Aika adventista 2008 adventtiin 2009 merkitsi Kohtavaarassa myös suurta huolta yhdistyksen tulevaisuudesta. Päärakennuksen ja asuntolan kauppa, josta vuosi sitten kerrottiin, ei toteutunutkaan, ja yhdistys joutui käyttämään jälleen yhden talven yli. Myös kevään 2009 ostoportaus kaatui. Parhaillaan on - siltä nyt näyttää - rakennuksille lopultakin löytymässä ostaja. Asia varmistuu lähipäivinä, ja siitä tiedotetaan välittömästi. Toivotamme uudet omistajat tervetulleiksi Kohtavaaran upeisiin maisemiin. Suljemme heidät ja yhdistyksemme tulevan toiminnan rukouksiimme.

Kyllikki Tiensuu

Tohtori Tarja Cronbergin juhlapuhe

Nurmeksen evangelisen opiston ystävät ry:n 70-vuotisjuhlassa 1.11.2009

Maaseudun tuntematon tulevaisuus

Seitsemän vuosikymmentä on pitkä aika ja korkea ikä. Onnea 70-vuotiaalle ystävien yhdistykselle! Vuodet eivät ole menneet hukkaan. Nurmeksen opistolla on ollut tärkeä sija, ei vain Pohjois-Karjalan vaan myös Kainuun nuorten sivistyksessä. Nuoret ovat oppineet ammatin, varsinkin sodan jälkeen kun muuta ammatillista koulutusta ei juurikaan ollut tarjolla. Vaikka kansanopistojen rooli on vuosien myötä muuttunut, sivistyksellinen tehtävä on kuitenkin aina ollut sen ytimessä. Oli kyse sitten kielikursseista, Karjalaisen kulttuurin kurseista tai paikallisista opintopireistä. Mitä olisikaan ollut elämä maaseudulla ilman kansanopistoja!

Nurmeksen opiston toiminnan päätyminen kuvastaa mielestäni sitä murrosta, jonka maaseutu on käynyt läpi viime vuosikymmeninä. Maatalous on tehostunut, työntekijöitä tarvitaan paljon vähemmän. Tämä trendi jatkuu myös tulevaisuudessa. Maaseudulle syntyy yrityksiä mutta vähemmän kuin ennen. Taajamat ja kaupungit tarjoavat toimivamman ympäristön. Nuoret naiset ovat muuttaneet kaupunkiin,

ja maaseudun lapset ovat kohta katoava luonnonvara, jollei asialle tehdä jotain. Kyläkouluja on lakkautettu säästösyistä. Kylä, jolta lähtee koulu, kuolee.

Maaseudulle on viime vuosikymmeninä annettu monia lupauksia. Erityisesti tietoyhteiskunnan kehitys piti sisällään voimakkaan lupauksen maaseudun kehityksestä. Töitä voitaisiin tehdä missä tahansa, etäisyysistä riippumatta. Ihmiset voisivat vihdoinkin valita asuinpaikkansa vapaasti työpaikasta riippumatta. Mikä on tilanne tänään? Juuri maaseutu uhkaa jäädä tietoyhteiskuntakehityksen jalkoihin. Itse asun Höyhtäisen Teerisaarassa, josta Sonera ensi vuonna purkaa lankaverkon. Pystyykö maaseudun langaton verkko takaamaan tulevaisuudessa yhtä nopeat yhteydet kuin kaapeliverkot kaupungeissa. Epäilen. Kuulunkin niihin, joiden mielestä nopeat yhteydet olisi pitänyt tuoda ensin maaseudulle, jotta tietoliikenne olisi ollut maaseudun kilpailuetu. Nyt tapahtuu päinvastoin. Maaseutu on jäämässä auttamattomasti jälkeen.

Maaseutupoliittisissa ohjelmissa puhu-

taan kauniisti maaseudun mahdollisuuksista: siitä miten ihmisten tulisi voida jäädä asumaan maaseudulle; siitä miten maaseudun ja kaupungin vuorovaikutusta tulisi lisätä; siitä miten maaseudun osaamista tulisi kehittää. Samaa puhetta toistetaan, mutta mitään ei tapahdu. Ehkä positiivisinta, mitä maaseudulla on viimeisen kahden kymmenen vuoden aikana tapahtunut, ovat EU:n niin kutsutut Leader-ohjelmat, paikalliset kehittämissuunnitelmat kyltien omilla ehdoilla.

Vaikka maaseudun tulevaisuus tällä hetkellä on usvan peitossa, on horisontissa myös uusia lupauksia. Ei siis ole syytä synkistelyyn. Maaseudulla on myös mahdollisuuksia. Itse olen hahmotellut näitä kolmen H:n avulla: Hajautettu energiatuotanto, Hitaampi elämä ja Huoltovarmuus.

Ensimmäinen H, hajautettu energiatuotanto ja maaseudun uudet työpaikat riippuvat niistä valinnoista, joita tullaan tekemään ilmastonmuutoksen torjumiseksi. Uusiutuva energia on silloin avainasemassa. Hallituksen ilmasto- ja energiaselvityksen mukaan uusiutuvan energian tuotantoa on lisättävä. Pohjois-Karjalan ja koko Itä-Suomen näkökulmasta tärkeintä on metsäenergia. Jos visiot metsäenergian käytöstä toteutuvat, oli kyseessä sitten

Yhdistyksen 70-vuotisjuhlassa oli väkeä salin täydeltä: eturivissä vas. kaupunginjohtaja Pertti Vainionpää, kunnallisuus-vas Riitta-Liisa Pelkonen, juhlapuhuja Tarja Cronberg, Antti Lanki, Tellervo Tiensuu-Lanki, Elna Turunen ja Kainuun SLEY-kuorolaisia. Toisessa rivissä vas. kirkkoherra Andrei Verikov sekä yleisön joukossa mm. Matti Sihvonen, Leevi Merikallio, Alekski Karhu, Raimo Kempainen, Jari Lampinen, Maila Mustonen, Kristiina Vuorela, Aili ja Pertti Tikkanen, Taina Tanskanen, Riitta Tiensuu, Eeva Koistinen-Karjalainen, Juha Ojanen ja Lauri Korhonen. Kuva: Pentti Björninen.

puun kaasuttaminen, niin kutsutut toisen asteen biopolttoaineet tai hakkeen käytön lisääminen, niin maaseudulle syntyy uusia työpaikkoja puun kasvatukseen, korjuuseen ja energian tuotantoon.

Pohjois-Karjalassa on tästä jo hyvä esimerkki: Enon energia-osuuskunta. Energia-maaseutu on tulevaisuutta, jos hajautettua energiantuotantoa tuetaan poliittisesti. Kolme uutta ydinvoimalaa on tälle kehitykselle kuolinisku. Tarvitaan takuuhinta niin metsäenergialle kuin biokaasullekin. Biokaasu onkin yksi todellinen maaseudun mahdollisuus. Onkin todettu, että maatalouden sivutuotteena tuotettavalla biokaasulla voitaisiin korvata fossiiliset polttoaineet. Biokaasun takuuhinta antaa kuitenkin vielä odottaa itseään, vaikka siitä sovittiin jo hallitusohjelmassa.

Toinen maaseudun H on hitaampi elämä. Suomessa on Euroopan kiireisin työtahti. Kiire on työpaikoilla yksi yleisimmistä uupumisen syistä. Hitaampi elämä on monen toive. Jo nyt on nähtävissä, että ihmiset jotka uupuvat työssään, etsivät uusia elämän vaihtoehtoja. Monet lapsiperheet miettivät, haluavatko kasvattaa lapsensa pääkaupunkiseudulla. Nurmeksen kaltainen pienkaupunki olisi ilman kannalta todella hyvä vaihtoehto.

Viimeistään varhaiseläkkeelle siirtyvät pohtivat, olisiko kesämökki sittenkin parempi asuinympäristö kuin kaupunkikolmio tai kaksio. Mökillä vietetään yhä enemmän aikaa. Verot maksetaan vielä kuitenkin kaupunkiin. Itse kuuluu niihin, jotka kannattavat veronjakomallia kaupunkikunnan ja mökkikunnan välillä. Ikääntyvä yhteiskunta on maaseudun kehityksen kannalta kaksiteräinen miekka. Toisaalta maaseutu tarjoaa ikääntyville virikkeisemmän elinympäristön. Toisaalta terveyskeskukset ja -palvelut ovat kaukana. Pitkään on puhuttu uusista pyörillä kulkevista palveluista, jotka tarjoaisivat monia palveluja yhdestä pisteestä. Kirjastoauto olisi tässä hyvä lähtökohta. Se saavuttaa vielä tänäänkin haja-asutusalueet. Sen yhteyteen voitaisiin liittää myös terveyspalveluja.

Huoltovarmuus on kolmas H. Kriisiaikana mikään maa ei pärjää ilman omaa maaseutua. On varauduttava omaehtoiseen ruuan ja energian tuotantoon. On evakuoitava ihmisiä katastrofaluelialta. Olin Neuvostoliitossa sen hajoessa. Venäläiset pärjäsivät seuraavat vuodet käytännössä omien pienten viljelypalstojeensa turvin. Huoltovarmuudesta vastanneena ministerinä voi vahvistaa, että meillä huoltovarmuus toimii, mutta ilman maaseutua ei pärjätä.

Maaseudun tulevaisuudelle on siis olemassa lupauksia myös tässä ajassa. Tärkein tehtävä juuri nyt on maaseudun peruskenteen eli kylien säilyttäminen. Ilman kyliä ei tulevaisuuden lupauksia voida lunastaa. Jo maakuntajohtaja-aikanani oli huolestuttavaa katsoa kylien kehitystä. Postit oli jo lakkautettu, kyläkauppojen määrä väheni vuosittain kymmenillä, ja kouluja lakkautettiin yhä kiihtyvällä vauhdilla. Toimin jo 1980-luvulla kyläkoulujen säilyttämisen puolesta ja jatkoin tätä työtä kansanedustajana. Järjestin seminaareja eduskunnassa, keräsimme adresseja. On masentavaa huomata, että vasta nyt, kun suurin osa Pohjois-Karjalankin kyläkouluista on lakkautettu, alkaa kuulua opetusministeriön puheenvuoroja siitä, että kyläkoulujen lakkauttaminen ei ole tuonut säästöjä. Pikemminkin päinvastoin.

Kylät on pidettävä elinvoimaisina. Tässä työssä Haikolan tilan tuleva toiminta on todella tärkeää. Ajatus pitotalosta ja pienimuotoisesta kurssitoiminnasta on omiaan ylläpitämään elävää maaseutua. Jos tähän toimintaan vielä liittyy yrittäjyyttä, on sillä merkitystä maaseudun elinkeinotoiminnan kannalta. Toivotan parhaita menestyksiä Nurmeksen evankelisen opiston ystäväryllylle tässä maaseudun elvytyksessä. Vielä kerran onnittelet!

Tapasimme "Tuitun" Tuulikki Roinisen elämän käännekohtia Kohtavaaran opistolla

Lastenkodin kasvatin tie vei Kohtavaaraan Valkoiseen taloon. Sieltä hyljätynsä itsensä tuntenut tyttö löysi turvan ja mahdollisuuden itsensä kehittämiseen.

- Yksi elämäni suuntaan ratkaisevasti vaikuttanut hetki oli 1970-luvun alussa, kun tulin Kohtavaaran opistolle tapaamaan siellä opiskellutta ystävääni, Tuulikki Roininen kertoo. - Asuin tuolloin Tiukulan lastenkodissa Valtimolla ja olin tottunut, että kaikkeen piti olla aikuisten lupa. Lähestyin rehtori Kyllikki Tiensuuta kysyäkseen, voinko mennä ystäväni huoneeseen. - Totta kai, Kyllikki vastasi hymyillen. Se oli lyhyt, lämmin kohtaaminen, joka vaikutti koko tulevaan elämäni, Tuulikki Roininen jatkaa.

Pieni tyttö, joka rakasti kauneutta
Tuulikki Roininen kertoo tarinaansa kesäauringon porottaessa porokyläläisen kahvilan terassilla. Edessäni istuu kaunis, huijeltui keski-ikäinen nainen, jonka tarina koskettaa ja riipaisee.

- Synnyin Tampereella äitini ollessa vasta 16-vuotias. Hän oli syntyperältään romani, ja tuon ajan käytäntöjen mukaan sosiaaliviranomaiset ottivat minut äidiltä ja sijoittivat Sipoossa sijaitsevaan Mustaläislahetyksen lastenkotiin. Siellä asuin seitsemän ensimmäistä vuotiani.

Sipoon aika oli Tuulikin mielestä ihan hyvää. Siellä oli hoitajana Anja-täti, johon hän pystyi luomaan läheisen suhteen. - Minut puettiin kauniisti, sain tanssia ja laulaa. Esiinnyin muun muassa suosituksessa Kylli-tädin ohjelmassa.

- Anja-täti muutti kuitenkin pois Sipoosta, ja se oli minulle hyvin raskas hylkäämiskokemus. Kaiken lisäksi minut siirrettiin pois eteläisestä Suomesta Valtimon Tiukulaan, jossa oli paljon ankarammat olosuhteet lapsille, Tuulikki muistelee. - Mustaläislahetyksellä oli varmaankin ajan hengen mukaiset tavoitteet sulauttaa meidät valtaväestöön. Valtimolla tavallista koulua, mutta se oli enemmän pakkoa kuin oppimiseen kannustavaa. Ja kuri oli kovaa, Tuulikki muistelee. - Minä olin muita lapsia rohkeampi ja jouduin usein selviyttämään muidenkin ongelmia ja sitä myötä päädyin silmätiukiksi.

Rippileirejä Kohtavaaran opistolla
Kohtavaaran opistosta oli muodostunut Tiukulan lapsille tärkeä leiri- ja opiskelupaikka. Tuulikkikin pääsi hartaasti odottamalleen rippikoululeirille Kohtavaaraan. - Se oli hieno kokemus. Minusta tuntui ensimmäisen kerran, että minut otettiin tosissaan huomioon. Ohjelma oli innostavaa ja isoiset mukavia. Usko astui elämään.

- Nuori Kyllikki Tiensuu oli tuolloin aloittanut opiston rehtorina, ja hän kuvaannollisesti ottaen teki minusta kuin tyttärensä, ja samalla pääsin Tiensuun perheen jäseneksi. Nämä yhteydet ovat säilyneet lämpiminä tähän päivään saakka. Tuulikki vierailee vuosittain Nurmeksessa.

- Riparin jälkeen jäin käytännössä opistolle asumaan ja suoritin siellä perusopijakson, olin opiston ja Nurmeksen seurakunnan rippikoululeireillä isoisena sekä opiskelijana monilla opiston lyhytkursseilla. Tuulikki muistelee elämänsä parhaita hetkiä. - Kiinnostuin valtavasti uuden oppimisesta. Olin myöhemmin opiskelijana useassa muussakin kansanopistossa.

Tuulikki, "Munkki", Sipoon lastenkodissa.

Jo Tiukulan ajoista alkaen Tuulikki oli rakastanut niin laulamista kuin tanssimistakin, runoutta ja erityisesti Tuhkimo-satua. Hän oli jo tuolloin myös esteetikko, joka tykkäsi kaikista kauniista. Tuulikki lauloi Tiukulan lastenkodin kuorossa, jota johti kanttori Osmo Jaatinen. Esiintymisiä oli ympäri Pohjois-Karjalaa.

"Opisto palaa ja sinä pysyt täällä"

E erityisen hyvin Tuulikki Roininen muistaa kansanopiston palon vuonna 1971. - Oli kauhea ukonilma. Minä olin tuolloin Valkoisessa talossa Kyllin luona. Olimme taas kerran puhuneet pitkälle yöhön minun ongelmistani ja olimme ehtineet juuri nukahtaa, kun yksi rippikoululeirin isoinen tuli koputtamaan ovele huutaen: "Opisto palaa!" Muistan elävästi unenpöpperöisen Kyllin, joka otti pienen punaisen ämpärin käteensä ja lähti sammuttamaan paloa, jonka dramaattisuutta ei vielä silloin tajunnut. Minulle hän kuitenkin antoi tiukan ohjeen: "Sinä pysyt täällä!". Mutta uteliaisuus tietenkin voitti, ja Tuulikki hiipi muiden sekaan katsomaan öistä murhenäytelmää.

Vaikka Tuulikki oli nyt ensimmäistä kertaa elämässään hyväksytty perheyhteisön jäseneksi, myös vaikeuksia oli. - Minulla oli nuoruudessa hyvin aggressiivinen vaihe, jolloin koettelin kaikin tavoin Kyllikin kärsivällisyyttä (sitä teen tosin edelleenkin!). Näin jälkikäteen ajatellen se oli tietenkin epävarmuutta. En voinut käsittää, että minusta pidettiin ihan omana itsenäni, ja tätä asiaa piti sitten testata erilaisin tempauksin.

Etelä-Suomeen ja mallimaailmaan

Tuulikki Roinisen elämä on Kohtavaaran kauden jälkeen ollut melkoisen vauhdikkaasta. Hän muutti Etelä-Suomeen, opiskeli Raamattuopistolla useaan otteeseen, oli Israelissa työssä kibbutsilla, avioitui Reijo Roinisen kanssa, ja helle syntyi Tero-poika, nyt jo Larissansa aviopuoliso ja kahden lapsen isä. - Olen siis kahden suloisen lapsen Mirella Linnea Olivian ja Maksimilian Emil Benjaminin onnellinen isoäiti.

- Reijo antoi Terolle utteran miehen ja hyvän isän mallin. Iloitsen siitä, että Tero on menestynyt myös musiikkimaailmassa, nykyisin hän soittaa tunnetussa Deep Insight -yhtyeessä. Mieltäni lämmittää se, että Tero on sanonut arvostavansa minussa juuri luovuutta sekä avarysdyttä mistä auttavaisuutta ja äitiyttä.

Avioeron jälkeen Tuulikki pääsi muusikkomiehensä rinnalla musiikkipiireihin ja samaan aikaan arvostettuun Sanelma Vuorteen mannekiinikouluun ja malliksi.

- Olen aina tykännyt kauneudesta ja

luovista asioista. Lisäksi nautin kaikesta uuden opiskelusta ja luen paljon esimerkiksi tietokirjallisuutta. Olen käynyt yliopistolla kuuntelemaan psykologian ja teologian luentoja, ja poliittikkakin kiinnostaa, Tuulikki Roininen kuvailee elämäntilannettaan.

Kohtavaaralla ja sen opistolla on kuitenkin lämmin paikka Tuulikin nuoruuden muistoissa. Siihen liittyvät myös Maija Liisa Pasanen-Karhu, nyt jo edesmennyt Paavo Kukkonen, Cris Holton-Jero ja Alatalon perhe sekä monet, monet muut työntekijät ja kurssilaiset. - Alatalon, nyttemmin Kairavuon, Leenasta, joka parhaillaan hoitaa Pornaisten kirkkoheran virkaa, tuli minulle kuin oma sisko. - Kyllikki Tiensuu oli loistava opettaja ja kannustaja. Hänestä löysin myös sen äidin, jota tietämättäni olin lapsuudesta asti etsinyt, Tuulikki Roininen toteaa ja lisää, että moni muikin Tiukulan lapsista vietti lomia Kyllin luona opistolla rehtorin Valkoisessa talossa. Lindin Manne lähti sieltä Amerikkaan saakka, missä hän, USA:n kansalaisuuden saaneena, tällä hetkelläkin on työssä. - Opisto oli meille Tiukulan lapsille tärkeä nuoruuden koti.

Teksti: Marjatta Törhönen, kuvat Tuulikki Roinisen kotiarhiivista.

Tiukulan lastenkodissa Valtimolla osan lapsuuttaan viettänyt Tuulikki Roininen on elänyt monipolvisen, vaiherikkaan elämän. Kohtavaaran opistosta muodostui tärkeä käännekohta lapsena hyljätynsä itsensä kokeneen pienen tytön elämässä.

Tuutti ja Kylli Lapin hiihtoretellä.

Opisto elämässäni

Erityisopettaja Lauri Korhonen esitti juhla-vastaanotolla Kainuun SLEY-kuoron tervehdyksen. Siinä hän kuvasi opiston merkitystä: "Osa Kainuun SLEY-kuoron laulajista on toveriliittolaisia. Monet meistä olemme sota-ajan lapsia, joilla ei ollut normaalia lapsuutta. Me olimme lapsityövoimaa, sotilaspoikia, pikkulottia. Harvalla maaseudun lapsella oli mahdollisuus oppikouluun. Lähin koulu saattoi olla 50-100 kilometrin päässä. Vieraspäikkakuntalaisella ei ollut juurikaan mahdollisuutta päästä naapuripitäjän kouluun. Meidän onneksemme oli maahamme saatu

kansanopistoverkosto, mikä tarjosi ponnahduslautaan maaseudun nuorelle. Peruskouluun siirryttiin 1970-luvulla, mikä sitten tarjosi mahdollisuuden opintielle.

Toki kansanopisto tänä päivänäkin olisi terveellinen kansalaiskasvattaja, mutta taloudelliset ynnä muut tekijät ovat ajaneet kansanopistot ahtaalle.

Laulupiirimme toveriliittolaiset ja muut Kainuun SLEY-kuorolaiset haluamme kiittolaisia muistaa ja onnitella yhdistyksen 70-vuotisjuhlan johdosta ja toivottava runsasta Jumalan siunausta uusille hankeille."

Lauri Korhonen oli Haikolan pirtissä yhdessä Kyllikki Tiensuun kanssa vastaanottamassa Nurmeksen Osuuspankin tervehdystä, jonka esittivät Seppo Laaninen ja Mikko Vepsäläinen.

Kuvat: Erkki Suihko

Syysyn 1981 matkailulinjalainen Taina Syksyksen kertoi juhlassa omasta opistoajastaan:

"Tuntuu aika jännältä olla täällä lähes 30 vuoden jälkeen - ajatella, että jostakin tapahtumasta, jonka hyvinikin muistaa, on jo enemmän aikaa kuin puolet tähän mennessä kuluneesta elonajasta.

Olin täällä evankelisessa opistossa ammatillisessa tienhaarassa: toinen tie olisi vienyt käsillä tekemisen maailmaan, toinen tie vei matkailun poluille. Kuopion käsi- ja taideteolliseen oppilaitokseen en ensi yrittämällä päässyt, tänne pääsin. Siitä se ura urkeni kesätöiden ja Nurmeksen kauppaoppilaitoksen matkailulinjan jälkeen moninaisiin matkailualan töihin.

Matkailualan koulutus oli tuolloin 1980-luvun alussa kiihkeässä kasvun ja kehityksen vaiheessa Pohjois-Karjalassakin: koulutettiin väkeä opastus-, neuvonta- ja markkinointitehtäviin. Myös ohjelmajärjestelmän merkitys alkoi nousta. Työpaikkoja oli runsaasti tarjolla, kun jokaisessa kunnassa alettiin nähdä matkailulinjan tuoman tulon merkitys. Matkailupalvelut olivat tuolloin muotiasia, jossa oli sitä jotakin.

Kun näin jälkikäteen mietin matkailualan ja vieraiden kielten neljän kuukauden kurssia, jonka täällä kävin, se oli todella tehokas matkailualan tarjoamista mahdollisuuksista. Opetus oli hyvin modernia, kun vertaan sitä moini myöhempiin opiskelukoemuksiini. Opisto oli jo silloin hyvin verkostoitunut: matkailun ammattilaisille meille opettivat ulkopuoliset asiantuntijat, joista monet olivat työksensä sitä, mitä meille opettivat. Teimme paljon harjoitustöitä ja ennen kaikkea: me pääsimme Matkalle! Teimme hienon

neljän päivän opintomatkan Tukholmaan. Opisto vei meidät maailmalle, mutta ehkä vielä merkittävämpää, opisto toi maailmaa meidän luoksemme: opistolla vieraili vaihto-opiskelijoita ja ulkomaalaisia nuorisoryhmiä; kanssakäyminen heidän kanssaan osoitti paitsi käytännön kielitaidon tarpeellisuuden myös sen, miten mielenkiintoisia ihmisiä maailmassa asuu. Kaiken kaikkiaan opettajat ja henkilökunta laittoivat itsensä likoon monin tavoin: vietimme jopa ns. vääran kuninkaan päivää, jolloin me opiskelijat saimme antaa opettajille tehtäviä ja myöskin arvioida tulokset.

Erityisesti vieraiden kielten opetus on jäänyt mieleeni: miten huikkea, että englantia opetti Cris, ihan oikea amerikkalainen - ihminen, jonka äidinkieli on meille opettettava kieli. Ruotsia meille opetti Karin, joka onnistui puolen kurssin ajan huijamaan meitä, ettei hän puhu suomea ollenkaan - ja kummasti opinme hoitamaan asioita oksa pä suomen. Maija Liisa opetti saksa: että joku suomalaisen saakin r:n sorahamaan ja s:n sointumaan niin saksalaisittain. Kielten opiskeluun toivat syvyyttä nämä kytkökset oikeisiin ihmisiin ja heidän kultaan kielialueen kulttuuriin: Cris paistoi meille amerikkalaisia suksapiikkuleipiä, ja vietimme muun muassa ruotsalaiseen kulttuuriin kuuluvaa Lucia-juhlaa. Kielten opiskelu ei juuri näistä syistä tuntunut puhevälityksen sanonjen ja kielioipin pänttämiseltä, vaikka työtä tehtiin tosissaan: myöhemmin kauppaoppilaitoksessa saksa opiskellessani opettaja suhtautui hieman kuivasti, kun jo opiston ajoilta oli lähes valmiiksi tehdyt kielioipikirjan tehtävät, ja saksa opiskeltiin kopiossa sentään kaksi vuotta.

Sisäoppilaitosopiskelu ja hengellinen ilma- piiri loivat täällä ne rajat, joita jokainen nuori elämässään tarvitsee. Oltiin jo poissa kotoa ja kuitenkin hyvässä huolenpidossa säännöllisessä ruokailuineen ja muine aika- ja tuloineen. Soluasuminen opetti sosiaalisuutta ja muiden huomioon ottamista ja loi elämäntilanteita ystävyyssuhteita. Kurssillamme oli opiskelijoita koko maasta erilaisine taustoineen: jo se laajeni näkökulmaa elämään ja ihmisiin.

Opiskeluaikaa täällä oli lyhyt, mutta opistolta saadut eväät ovat monin tavoin kantaneet eri elämäntilanteissa: työ matkailu- alalla on tuonut leipää perheen pöytään ja monien polkujen kautta vinynt ravintola- alalle omassa perheyhteydessä Paltamossa. Kielitaito on ollut rikkaus myös työelämän ulkopuolella. Aika opistolla oli yksi myönteisistä oppimiskokemuksista. Nyt olen jälleen uudesta tienhaarasta kääntynyt ja aloittanut tradenomioipinnon.

"Jokainen askel elämäntieteellisenä tärkeä: kaikki ne jättävät jäljen."

Kesä 2009

Juhannusaattona vietettiin jälleen perinteistä juhannusjuhlaa, jossa puhujana vieraili opiston entinen johtaja rovasti Toivo Kilpeläinen vaimonsa Leilan kanssa. Valkoisen talon työtö lida, Eevi ja Oona lauloivat. Haikola oli mukana Lipinlahden Kylä kelpaa - tapahtumassa kesällä 2009. Kalevi Mustonen kertoi Kohtavaaralla kylän vaiheista, kuulemassa muiden muassa Haikola-hankkeen vetäjä Tuula Koivisto.

Kuvat: Jari Lampinen

Vuonna 2010

Nurmeksen seurakunta viettää 200-vuotisjuhlavuotta

Ohjelmassa on muun muassa seurakunnan vaiheita käsittelevä luentoserja Nurmestalon Hannikkaisen salissa torstai-iltaisin klo 19, kahvitarjoilu klo 18.30
 14.1.2010 "Nurmeksen seurakunta 1810-2010", Kyllikki Tiensuun
 11.2.2010 "Kaupungin vaikuttajat seurakunnan kehittäjinä", Arto Sihvonon
 11.3.2010 "Saarnat tallessa - kirkkoherra Niilo Engelbert Vainio", Kyllikki Tiensuun
 8.4.2010 "Gustaf Adolf Rossander Nurmeksessa", Meri-Anna Rossander
 6.5.2010 "Aukusti Oravalan kirjallinen tuotanto", Matti Hiltunen
 9.9.2010 "Oravalasta Ripattiin - tunnettuja pappeja ja pappisukuja Nurmeksessa", Jaakko Ripatti
 14.10.2010 "Persoonia palvelun poluilla", Riitta Tiensuun
 11.11.2010 "Kiertokoulu ja pyhäkoulutyö", Matti Hiltunen
 2.12.2010 "Immanuel-joulu drama Nurmeksessa", Kyllikki Tiensuun

Varsinainen juhlapäivä on sunnuntai 25.4.2010, jolloin tulee kuluneeksi tasan 200 vuotta senaatin päätöksestä, jolla seurakunta sai itsenäisyyden. Juhlamestarina, joka radioidaan, saarnaa piispa Wille Riekinen. Juhlapuheen pitää lähetysohjaaja Seppo Rissanen.

Nurmeksen seurakunnan juhluvoiteen liit-tyen pidetään ensi vuonna

Kaikkien vuosikurssien "Megatoveripäivät" Marian ilmestyspäivänä 21.3.2010

Kaikkia toveriliittolaisia kutsutaan mukaan! Nurmeksen kirkon messussa saarnaa rovasti Oiva Vuottilainen. Päiväjuhla - Haikolassa! Toveripäivien yhteydessä Nurmeksen evankelisen opiston ystävät ry:n vuosikokous.

Juhannusjuhla perinteiseen tapaan aattona 25.6.2010 alkaen klo 20 Haikolassa ja kokko opiston rannassa klo 22.

Runopolku Kohtavaaralle tiistaina 6.7.2010 klo 19. Esilintyjänä Maija ja Timo Lampinen.

Nurmeksen Nuori Musiikki 2.-10.7.2010

Tilaa Pirtin Viesti, niin pysyt ajan tasalla!

Tilauksmaksu 10 euroa, tilille 529901-247872 ja viitenumeroiksi 10016. Muista merkitä nimi ja osoitetiedot tai toimita ne erikseen opistol- le. Muuten emme osaa lehteä lähettää.

Tiedoksi Pirtin Vestin lukijoille:

Joensuun yliopistossa on valmistunut - kiitos professori Hannu Mustakalliole ja hänen aluehistoriaan keskittyneille seminaareilleen - kaksi opinnäytetyötä Nurmeksen evankelisen opiston historiasta.

Nurmekselainen Mirella Tolvanen kirjoitti 2008 pro gradu - tutkielmansa aiheesta Nurmeksen evankelinen kansanopisto 1939-1970.

Kouvolalaisen Liisa Rossin tänä syksynä valmistuneen tutkielman aihe on Nurmeksen evankelinen opisto 1970-2005. Liisa Rossin työ on luettavissa sähköisessä muodossa internet-osoitteessa <http://joypub.joensuu.fi/>

Nurmeksen Immanuel-joulu dramaan vaiheista ilmestyy ensi vuoden alussa Kyllikki Tiensuun laatima selvitys Joensuun yliopiston käytännöllisen teologian professorin Paavo Kettusen 60-vuotisjuhlakirjassa. Joulu dramaan historiassa Nurmeksen evankelisella opistolla on keskeinen asema, sillä opisto tuotti kaksi ensimmäistä esitystä (1989 ja 1990). Joulu dramaan esitystä voi tukea hankkimalla Immanuel-joulu kortteja, tilaukset puh. 040 5486819.

PIRTIN VIESTI

Nurmeksen evankelisen opiston ystävät ry:n jäsenlehti
 Tämän numeron toimittivat
 Tuula Koivisto ja Kyllikki Tiensuun
 Tilauksmaksu 10 €
 Ilmestyy kaksi kertaa vuodessa
 Osoite: Opistontie 6,
 75970 KOHTAVAARA
 Puh: 013-430 120, 045 138 1684
 Sähköposti: neo-opisto@oik.fi
www.neo-opisto.fi
 Tili: Op Nurmes 529901-247872
 POP Nurmes 478650-22920
 Nordea Nurmes 110350-161961
 ISSN 1797-741x

Painoasu: Suomen Painotuote